

in stanovanjskega varčevanja v bankah. Z ustreznimi oblikami finančnih in davčnih spodbud je treba v stanovanjsko varčevanje usmeriti tudi del prostih finančnih sredstev prebivalstva, da se zagotovijo možnosti za povečanje stanovanjske gradnje, kar lahko koristi celotnemu gospodarstvu.

7. DELAVCU MED DELOM TOPLI OBROK

Svobodni sindikati moramo ponovno okrepiti delovanje na področju zagotavljanja organizirane prehrane med delovnim časom, zlasti toplih obrokov. To je v sedanjih razmerah, ko vse dejavnosti, ki niso proizvodnja dobrin ali poslovanje, izločamo kot nepotrebne iz podjetij, še posebno zahtevna naloga. V podjetjih se ne zavedajo, da je organizirana prehrana med delom eden izmed pogojev za boljše delo in doseganje boljših delovnih in s tem poslovnih rezultatov. To velja tako za gospodarske kot tudi za negospodarske dejavnosti. Organizirana prehrana med delom v lastni organizaciji ali v javnih gostinskih obratih bo še pridobila pomen zaradi uvajanja najrazličnejših oblik gibljivega in deljenega delovnega časa, ob katerem zaposleni nimajo več možnosti, da bi si prehranjevanje oz. glavni dnevni obrok organizirali doma.

Ta programska točka je bila resno ogrožena ob pogajanjih o novem zakonu o delovnih razmerjih, ko delodajalci na začetku pogajanj niso pristali na plačani polurni odmor med delom, med katerim delavci običajno zaužijejo topli obrok. Z nepopustljivostjo pogajalcev ZSSS se je ta že pridobljena pravica delavcev v novem zakonu ohranila.

V večini večjih slovenskih podjetij je za zaposlene še vedno organizirana prehrana med delom. Problem pa je njeno organiziranje v majhnih podjetjih z nekaj zaposlenimi, kjer delodajalci ponavadi ne posvečajo nobene pozornosti njeni zagotovitvi. Pogosto delavcem ne izplačujejo niti nadomestila za prehrano, čeprav je ta pravica zapisana v kolektivnih pogodbah.

8. HUMANIZACIJA DELA

Svobodni sindikati si bomo prizadevali ne samo za varnejše, bolj zdrave in ekološko prijazne delovne pogoje, ampak tudi za tako organizacijo dela in poslovanja, ki bo upoštevala delavca in omogočala delovno in ustvarjalno vzdušje.

ZSSS se je v obdobju med 3. in 4. kongresom vključila v različne projekte, katerih cilj naj bi bilo delavcu bolj prijazno delovno okolje in ekološko razmere ter organizacija dela. Tako je prek svojega glasila Nova Delavska enotnost po več mesecev zapored informirala javnost o posledicah dela z azbestom ter o ukrepih za varovanje zdravja delavcev in življenjskega okolja. V letu 2002 pa je z večmesečno kampanjo opozarjala na zdravstvene posledice stresa na delovnem mestu in se tako vključila v evropski teden varnosti in zdravja pri delu za obvladovanje stresa na delovnem mestu. Stres na delovnem mestu nastane, če delavec pri upravi ali pa sodelavcih nima dovolj podpore in če za delo ni dovolj nagrajen s plačilom, ugledom ter priznanim položajem. ZSSS je pomembno prispevala k humanizaciji dela tudi z usposabljanjem svetov delavcev in delavskih zaupnikov za učinkovito sodelovanje pri upravljanju in uveljavitev interesa delavcev za humano delovno mesto.

1. NAŠ ODNOS DO PARLAMENTA

Svobodni sindikati bomo samostojno, po potrebi pa tudi skupaj z drugimi sindikalnimi centralami uveljavili svoja stališča in predloge v organih socialne in pravne države. Zlasti se bomo angažirali v državnem zboru in državnem svetu.

Svobodni sindikati se samostojno opredeljujejo do vseh vprašanj, še zlasti pa do predlogov zakonov in drugih odločitev, ki jih obravnava in sprejema državni zbor in ki kakorkoli posegajo v pravice in položaj članov sindikatov - zaposlenih, brezposelnih in upokojenih. Svoja stališča bomo uveljavljali neposredno v delovnih telesih državnega zbora in posredno preko v zboru zastopanih političnih strank oziroma posameznih poslancev.

Pri obravnavi in odločanju o vprašanjih, ki neposredno zadevajo sindikate in njihove člane, bomo sodelovali s političnimi strankami, ki bodo v parlamentarnem postopku pripravljene uveljavljati naša stališča in predloge.

Ko bo šlo za ključne interese sindikatov in njihovih članov, bomo uporabili tudi možnosti, ki nam jih nudita ustava in zakon, ter zbrali ustrezno število podpisov za predlaganje zakonskih rešitev oziroma za izvedbo referendumov.

Nosilci uveljavljanja predlogov Svobodnih sindikatov in njihovih stališč do predlogov odločitev v državnem svetu bodo predstavniki delojemalcev. Ti morajo predstavnike drugih interesov v svetu z argumenti prepričati, da bodo sprejeli stališča in predloge Svobodnih sindikatov kot stališča in predloge sveta.

Preko predstavnikov delojemalcev bomo Svobodni sindikati uveljavljali tudi druge svoje pobude in vprašanja, pomembna za sindikate in njihove člane - zaposlene, brezposelne in upokojene.

ZSSS po veljavni zakonodaji nima možnosti neposrednega vlaganja zakonskih predlogov v obravnavo Državnemu zboru RS, zato se mora posluževati drugih načinov, največkrat s pomočjo lobiranja v političnih strankah in pri posameznih poslancih ali pa prek interesne skupine delojemalcev v Državnem svetu RS.

V Državnem zboru RS se še vedno ni povsod uveljavilo načelo, naj bi poslanci pri obravnavi predlogov zakonov, pomembnih za delavce, brezposelne in upokojene, upoštevali mnenje in predloge socialnih partnerjev.

Predstavniki ZSSS so sicer vabljeni na seje odborov državnega zbora in jim je največkrat dovoljeno, da predstavijo stališča in predloge sindikatov, vendar jih pogosto člani odbora ne upoštevajo. Bili pa so tudi primeri, ko predstavniki ZSSS na sejah odborov niso dobili besede.

Interesna skupina delojemalcev v Državnem svetu RS je sodelovala pri obravnavi predlogov zakonov in drugih dokumentov na plenarnih zasedanjih, poleg tega pa so člani sodelovali v delu delovnih teles in sooblikovali stališča državnega sveta do teh dokumentov. Interesna skupina je sprožila tudi več pobud za sprejem odločilnega veta, in sicer: k zakonu o spremembah in dopolnitvah zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji, k zakonu o kmetijsko-gozdarski zbornici Slovenije, k zakonu o posebnih ukrepih nadzora prodajaln na cestnih mejnih prehodih, k zakonu o bančništvu, k zakonu o zaključku lastninjenja in privatizaciji pravnih oseb v lasti Slovenske razvojne družbe, k zakonu o minimalni plači, regresu in usklajevanju plač, k zakonu o zaprtju prostocarinskih prodajaln ter k zakonu o spremembah zakona o trgovini.

2.

SODELOVANJE V ORGANIH UPRAVLJANJA ZAVODOV ZA PODROČJE SOCIALNEGA ZAVAROVANJA

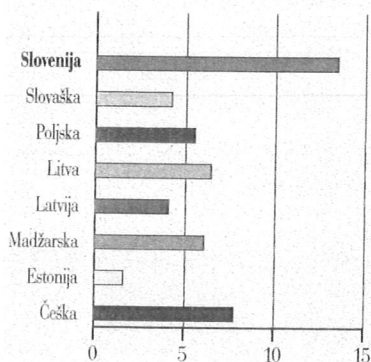
S strokovno podprtim in argumentiranim delovanjem bomo krepili svoj položaj v tripartitno sestavljenih organih upravljanja Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, Zavoda za zdravstveno zavarovanje in Republiškega zavoda za zaposlovanje. V njih bomo dosledno zastopali interese sindikatov in njihovih članov, ki jih v teh organih zastopamo. Uveljavljali pa bomo zahtevo, naj se odločanje v teh zavodih decentralizira in prenese bliže zavarovancem - na območne enote. V organih teh enot bo potrebno uveljaviti soodločanje na enak način kot na ravni zavoda.

V mandatnem obdobju 1997-2001 so predstavniki ZSSS v 45-članski skupščini Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije zasedali trinajst od petnajstih mest za predstavnike aktivnih zavarovancev. V 11-članskem upravnem odboru ZZS sta bila dva predstavnika ZSSS. Predsednik upravnega odbora in podpredsednik skupščine ZZS sta bila člana ZSSS. Predsednik upravnega odbora je zaradi nestrinjanja z odločitvami politike v zdravstvu pred zaključkom mandata odstopil. V sedem članskih območnih svetih območnih enot ZZS je dvajset predstavnikov ZSSS zasedalo vsa mesta predstavnikov aktivnih zavarovancev. V vsakem območnem svetu sta bila torej dva predstavnika ZSSS. Do ustanovitve Vzajemne zavarovalne družbe so bili v osem članskem odboru za prostovoljno zdravstveno zavarovanje štirje predstavniki ZSSS. V mandatnem obdobju 2001-2005 je v skupščini deset od petnajst predstavnikov aktivnih zavarovancev iz vrst ZSSS. V upravnem odboru zaseda od dveh mest za predstavnike aktivnih zavarovancev eno predstavnica ZSSS. V območnih svetih ostajajo predstavniki aktivnih zavarovancev člani ZSSS.

ZSSS si je predstavništvo v organih upravljanja ZZS zagotovila na podlagi angažiranega dela v pripravah na volitve ne le na ravni zavoda, ampak tudi po območjih. Predstavniki ZSSS smo v organih ZZS dosledno zastopali interese sindikatov in njihovih članov. Zahtevali smo vsebinsko obogatitev dela v območnih svetih, tako da bi ti postali avtentični predstavniki interesov zavarovancev in zavarovanih oseb pri sklepanju in nadziranju izvajanja letnih programov zdravstvenega varstva. Predstavniki ZSSS so zavračali številne pobude za dvig prispevne stopnje za obvezno zdravstveno zavarovanje in, dokler je bilo to v njihovi pristojnosti, skrbeli za politiko premij prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja, ki je temeljila na vzajemnosti in katere cilj ni bilo ustvarjanje dobička. Namesto dviga prispevnih stopenj in premij so zahtevali racionalizacijo zdravstva. Neuspešno so zahtevali uvedbo diferencirane prispevne stopnje obveznega zdravstvenega zavarovanja za poškodbe pri delu in poklicne bolezni. Predstavniki ZSSS so se v organih upravljanja ZZS zavzemali za njegovo stabilno finančno poslovanje, za racionalnost poslovanja, za jasna pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja, za ustrezen standard pravic, za krajšanje čakalnih dob na zdravstvene storitve, za ureditev pritožbenih postopkov zavarovancev, za boljšo informiranost zavarovancev o pravicah. Kadar so to omogočala pravila glasovanja, so onemogočali sprejem odločitev, ki ne bi bile v interesu članov.

V mandatnem obdobju 1999-2001 je bilo v 30-članski skupščini Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije pet predstavnikov sindikatov, od tega vsi iz ZSSS. Predsednik skupščine je bil član ZSSS. V 15-članskem upravnem odboru so bili štirje predstavniki sindikatov. V 30-člansko skupščino je bilo 16. maja 2001 imenovanih osem predstavnikov sindikatov, od tega štirje iz vrst ZSSS. V 13-članskem upravnem odboru tega zavoda pa so trije predstavniki sindikatov ZSSS. V prvem enainpolletnem mandatnem obdobju bo predsednik skupščine predstavnik ZSSS. Predstavniki ZSSS bo predsednik upravnega odbora v tretjem in podpredsednik v drugem mandatnem obdobju.

Delež zaposlenih za določen čas v državah kandidatkah 2000

Predstavniki ZSSS so s svojim glasovanjem zavračali pobude za dvig prispevne stopnje za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje. V okviru svojih pooblastil so skrbeli za finančno stabilnost ZPIZ in za jasna pravila poravnavanja obveznosti državnega proračuna. Skrbeli so za redno in pravočasno izplačevanje pokojnin ter drugih prejemkov. Zahtevali so dopolnitev postopkov uveljavljanja pravic zavarovancev in organizacijske ter tehnične ukrepe za krajšanje teh postopkov. Zavzemali so se za ukrepe spodbujanja zaposlovanja brezposelnih delovnih invalidov ter ukrepe za njihovo poklicno rehabilitacijo.

Predstavniki ZSSS smo bili v organih vseh zavodov za področje socialnega zavarovanja številčno in vsebinsko najmočnejši del predstavnikov delojemalcev. Na vsakokratnih volitvah smo kot največja sindikalna organizacija v državi izvolili svoje predstavnike v organe Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, Zavoda za zdravstveno zavarovanje in Republiškega zavoda za zaposlovanje, kjer so naši predstavniki uveljavljali interese članov pri sprejemanju zanje pomembnih odločitev. V nekaterih od teh organov so naši predstavniki bili izvoljeni na vodilne funkcije.

3. SODELOVANJE Z VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN DRUGIMI DRŽAVNIMI ORGANI

Svobodni sindikati bomo razvijali in krepili zlasti strokovno sodelovanje z vlado in ustreznimi ministrstvi pri pripravi za sindikate pomembnih odločitev, bodisi neposredno, bodisi prek ekonomsko-socialnega sveta. Tudi tu si bomo prizadevali, da bi bili že v pripravljane odločitve vključeni strokovnjaki vseh treh socialnih partnerjev.

Zelo pomembno je tudi sodelovanje z organi nadzora, zlasti inšpekcijami, pri odkrivanju in sankcioniranju kršitev pravic članov sindikatov iz dela in delovnega razmerja.

V preteklem obdobju je ZSSS sodelovala z vlado in posameznimi ministrstvi. Do sodelovanja je prihajalo neposredno in prek Ekonomsko-socialnega sveta. Največ sodelovanja je bilo z ministrstvi za delo, za gospodarski razvoj, za informacijsko tehnologijo, za evropske zadeve in notranje zadeve (plače v javnem sektorju). ZSSS je aktivno sodelovala z Uradom RS za statistiko, Agencijo za regionalno prestrukturiranje in Jamstvenim skladom RS.

Vsebinsko sodelovanje je potekalo predvsem v Ekonomsko-socialnem svetu, kjer so bile razprave o posameznih zakonih in drugih pravnih predpisih v zvezi z usklajevanjem slovenske zakonodaje z zakonodajo EU. Odločalo se je s soglasjem, posebnim dogovorom o posameznem področju (pokojninsko in invalidsko zavarovanje) kot posledico naših posebnih akcij, posebnim dogovorom kot posledico pogajanj (delovna razmerja) ali splošne razprave. Vlada je nekajkrat tudi obšla ta organ socialnega dialoga in poslala predlog nekaterih pravnih predpisov neposredno v državni zbor.

Ne moremo pa biti povsem zadovoljni z našim sodelovanjem pri tako pomembnem projektu za našo državo, kot je njeno včlanjevanje v EU, predvsem ne na začetku tega procesa. Krivda za to pa ni na ZSSS ampak izključno na Vladi RS, ki si tega projekta že na začetku ni zamislila kot skupni projekt vseh pomembnejših dejavnikov v naši družbi ampak predvsem kot politični projekt vladajoče politične stranke.

V začetku tega procesa svobodni sindikati nismo bili partner v socialnem dialogu z vlado in delovnimi skupinami, ki jih je imenovala za usklajevanje pravnega reda Slovenije s tistim v EU. Vladi smo predlagali imenovanje svojih predstavnikov v 21 delovnih skupin od skupno 31, česar pa ni sprejela, ampak je sindikalno sodelovanje pogojevala z dogovorom vseh sindikatov za skupno zastopstvo. S pomočjo Evropske konfederacije sindikatov, odločitvijo Evropske komisije o spodbujanju socialnega dialoga v državah kandidatkah ter naših pritiskov na vlado in druge državne

organe je prevladalo spoznanje, da je sodelovanje svobodnih sindikatov v tem procesu lahko koristno. Poleg tega je bila narejena vrsta študij o stanju socialnega dialoga v državah kandidatkah, med katerimi se je za Slovenijo jasno pokazala dominantna vloga ZSSS na sindikalnem področju. Tako smo lahko od druge polovice leta 1999 v večji meri sodelovali v procesu pridruževanja, čeprav vlada uradno nikoli ni spremenila svojega sklepa. Vlada in njena služba za evropske zadeve sta se ustrezno odzivali na naše predloge in stališča. Vključeni smo bili tudi v vse evropske projekte, povezane s pridruževanjem Slovenije EU in z usklajevanjem zakonodaje.

Stalno smo bili vabljeni na seje evropske komisije državnega zbora, kjer smo sodelovali v razpravi.

Na našo pobudo je bil s sklepom Pridružitvenega sveta EU-Slovenija oktobra 2001 ustanovljen tudi Skupni posvetovalni odbor EU-Slovenija kot edini uradni organ socialnih partnerjev na meddržavni ravni v procesu pridruževanja. Ta je imel ustanovitveno sejo junija 2002 in soprodsedujoča slovenske strani odbora je predstavnic svobodnih sindikatov.

4. NAŠ ODNOS DO DELODAJALSKIH ORGANIZACIJ

V pogajanjih z združenji delodajalcev bomo dosledno uveljavljali interese svojih članov in se pri tem opirali zlasti na moč stroke in argumentov.

Ne glede na nasprotujoče si interese delodajalcev in sindikatov si bomo prizadevali, da bi se ti interesi usklajevali predvsem z dogovarjanjem in sporazumevanjem, strpno in brez pritiskov ter medsebojnih zaostrovanj.

Svobodni sindikati si bomo prizadevali, da bi bili medsebojni odnosi z delodajalci oziroma njihovimi organizacijami na vseh ravneh sodelovalni, v duhu medsebojnega spoštovanja in moči argumentov. Nasprotovali bomo enostranskim ukrepom, ki ne bodo utemeljeni z resnimi razlogi.

Le izjemoma, če demokratične poti in sredstva za doseg ciljev delovanja sindikatov ne bodo učinkovita, bomo uporabili druga sredstva, ki jih uporabljajo sindikati v demokratičnih družbah. Gre za razne oblike pritiskov in protestov; če bo potrebno, pa bomo organizirali tudi stavke.

ZSSS je v obdobju med kongresoma dokaj uspešno sodelovala z delodajalskimi organizacijami. Ob tem pa smo terjali, da se Gospodarska zbornica Slovenije, ki je organizirana na podlagi zakona, izloči iz procesa kolektivnega pogajanja. Naša zahteva je temeljila na argumentu, da partnerja, od katerih je eden organiziran z obveznim članstvom na podlagi zakona, drugi pa na podlagi prostovoljnega članstva, ne moreta biti v enakopravnem položaju pri pogajanjih. Ta problem smo izpostavili tudi na mednarodnih konferencah, ki jih je organizirala Evropska konfederacija sindikatov in na katerih so sodelovali sindikati in delodajalci iz različnih držav. Od teh smo dobili potrditev, da je od vseh držav kandidatke v Sloveniji gospodarska zbornica partner sindikatom v kolektivnih pogajanjih. Do tega problema je prišlo zato, ker je Evropska konfederacija sindikatov že v sredini devetdesetih let dajala oporo in pomagala sindikalnim organizacijam v državah Srednje in Vzhodne Evrope pri njihovi prenovi, tega pa nista storili obe evropski delodajalski organizaciji, UNICE in CEEP.

Kljub naši zahtevi, da gospodarska zbornica ne more biti pogajalski partner sindikatom, je v minulem obdobju imela močno in trdo vlogo pri pogajanjih, tako da so morale sindikalne konfederacije organizirati kar dve protestni zborovanji pred njenim poslopjem, ker ni pristala na sindikalne zahteve pri pogajanjih o spremembah dogovora o politiki plač za obdobje 1999-2001.

Poudariti kaže tudi, da smo v preteklih štirih letih predstavnike delodajalcev aktivno vključevali v razprave in posvetovanja o gospodarskem in tehnološkem razvoju, ki jih je organizirala ZSSS s ciljem, da bi presegali razlike v snovanju aktivnosti za hitrejši in uspešen gospodarski razvoj.

5. NAŠ ODNOS DO DRUGIH SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

Z drugimi sindikalnimi organizacijami oziroma sindikalnimi centralami bomo za skupen nastop pri uveljavljanju sindikalnih interesov usklajevali stališča in predloge ter pri tem izhajali iz lastnih stališč in predlogov. Pred skupnim nastopom oziroma po njem pa bomo politično in strokovno ocenili možnosti za uspeh oziroma dosežene rezultate ter tako stalno izgrajevali svojo strategijo delovanja v slovenskem političnem, gospodarskem in kulturnem prostoru.

Svobodni sindikati si bomo prizadevali, da bi se uresničile že izražene pobude za tesnejše povezovanje sindikatov v Sloveniji in njihov organiziran nastop za doseg ciljev, ki so skupni vsem sindikatom in njihovim članom.

Čeprav je že skoraj petnajst let od začetka demokratičnih procesov v Sloveniji, medsebojno sodelovanje sindikatov ponekod še vedno ovirajo ideološki predsodki, zgodovinski in osebni razlogi ter doslej nerazdeljeno sindikalno premoženje. Kljub temu pa se je v obdobju med kongresoma izboljšalo sodelovanje med sindikalnimi konfederacijami.

Tako so na primer sindikalne konfederacije zastopale skupna pogajalska izhodišča v pogajanjih o spremembah in dopolnitvah dogovora o politiki plač za obdobje 1999-2001, ob pogajanjih za novi zakon o delovnih razmerjih, skupaj so podpisale protestno izjavo ob poskusu poslancev Državnega zbora RS, da bi si zagotovili ugodnejše pogoje za upokožitev, in v ta namen julija 1999 organizirale tudi skupno protestno zborovanje pred parlamentom. V začetku leta 1999 so štiri reprezentativne sindikalne centrale ter nekateri samostojni panožni sindikati organizirali skupni protest pred parlamentom, ki so ga udeleženci sklenili z oblikovanjem žive delavske verige okoli poslopja. Protest so organizirale z namenom, da bi poslanci prisilili vlado k predhodnemu usklajevanju predloga zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju s socialnimi partnerji. Na pobudo ZSSS so vse reprezentativne sindikalne konfederacije na državni ravni organizirale v začetku leta 2000 skupno protestno zborovanje pred poslopjem Gospodarske zbornice Slovenije v podporo pogajalskim izhodiščem sindikatov pri spremembah dogovora o politiki plač za obdobje 1999-2001. Ker delodajalske organizacije še vedno niso pristale na nekatere zahteve sindikatov v pogajanjih o spremembah dogovora, so štiri sindikalne centrale ponovno organizirale protestno zborovanje pred poslopjem Gospodarske zbornice Slovenije junija 2000. Štiri reprezentativne sindikalne konfederacije so skupaj sklicale tudi nekaj novinarskih konferenc in na njih predstavile skupna pogajalska stališča.

Do dobrega sodelovanja in usklajevanja med sindikati prihaja tudi v Državnem svetu RS, na skupščinah pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter zdravstvenega zavarovanja in na Ekonomsko-socialnem svetu. Na temeljni ravni pa pogosto še vedno ni takšnega sodelovanja med različnimi sindikati kot na državni ravni, kar se kaže v neenotni politiki sindikatov pri sklepanju podjetniških kolektivnih pogodb, pri stečajnih postopkih, organiziranju stavk in podobno.

V sodelovanju z drugimi sindikati so bili še posebno uspešni sindikati javnega sektorja v ZSSS. Vsi so člani Koordinacije sindikatov negospodarstva Slovenije, ki je neformalna oblika dela dvanajstih sindikatov javnega sektorja. Delež in vpliv naših članov v koordinaciji je občuten in je bil v preteklih štirih letih v nekaterih primerih tudi odločilen.

Skupen nastop do države oz. do delodajalcev je prav zato v javnem sektorju pogosto učinkovit in prinaša neposredne konkretne rezultate. Zlasti je bilo uspešno skupno delo ob sprejemanju posameznih področnih zakonov, na področju normativnega urejanja enotnega plačnega sistema javnega sektorja in v pogajanjih za skupno kolektivno pogodbo.

Funkcionarji naših sindikatov so v tem obdobju koordinaciji kar dvakrat predsedovali, dvakrat vodili pogajalske skupine za kolektivno pogodbo negospodarskih dejavnosti in vodili pogajalsko skupino za zakon o sistemu

plač v javnem sektorju - trenutno pa tudi pogajalsko skupino za Skupno metodologijo za uvrščanje orientacijskih delovnih mest in nazivov v plačne razrede.

Naše uspešno delo v koordinaciji sindikatov negospodarstva je dragocena izkušnja, ki jo velja uporabiti pri sodelovanju z drugimi sindikati še na kakem področju.

6. NAŠ ODNOS DO SVOJE ORGANIZACIJE

Programske usmeritve in naloge bomo uspešno uresničevali le tako, da bomo zagotovili potrebne organizacijske, finančne, lastninske, informacijsko-tehnološke, intelektualne in moralne pogoje.

Zato bomo organizirali učinkovito in racionalno organizacijsko-strokovno mrežo.

Sprejeli in uveljavili bomo nov pravilnik o financiranju in finančno-materialnem poslovanju Zveze in njenih območnih organizacij.

Sprejeli in izpeljali bomo takšno delitev sindikalne lastnine med sindikalnimi centralami in samostojnimi sindikati ter uveljavili takšen lastninski dogovor med sindikati dejavnosti, da bosta omogočala učinkovito delovanje Zveze in njenih članov.

Vzpostavili bomo enoten in celovit informacijski sistem (intranet, internet, elektronska pošta) v centrali, z območji, s sindikati dejavnosti in sindikalnimi organizacijami.

Usposabljali in zaposlovali bomo strokovnjake, in to za potrebe, ki jih terjajo sedanje in prihajajoče sindikalne in družbene razmere.

Branili bomo organizacijsko, vrednostno in moralno celovitost Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, ki bo še utrdila položaj najmočnejše, osrednje sindikalne organizacije v Sloveniji.

Programske usmeritve, zapisane v tej točki programa, so uresničene le delno. Osnovni razlog za to je, da ZSSS ni imela sistema financiranja, ki bi omogočil izvedbo vseh teh nalog.

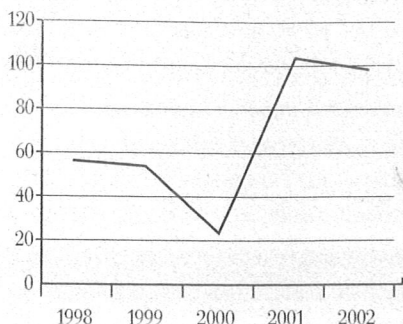
Financiranje ZSSS in njenih območnih organizacij je bilo do sprejetja pravilnika neurejeno notranje področje delovanja ZSSS vse od 2. kongresa ZSSS leta 1994. Že 2. kongres ZSSS je namreč v posebnem statutarjem sklepu naložil konferenci ZSSS, naj "najkasneje v 90 dneh po 2. kongresu sprejme akt o organiziranosti in pravilnik o financiranju in finančno-materialnem poslovanju ZSSS". Sklep 2. kongresa je ostal nerealiziran, kar je bilo ugotovljeno tudi na 3. kongresu ZSSS leta 1998. Neurejen sistem financiranja v ZSSS se je vse bolj negativno kazal pri njenem delovanju, saj se je v teh letih zaradi tega veliko preveč ukvarjala sama s sabo, kar je slabilo njeno organizacijsko moč in notranjo trdnost. Posledica tega je bila, da je 3. kongres ZSSS področje financiranja poleg statutarjih določb obravnaval tudi v programskem dokumentu in posebnih sklepih kongresa.

Konferenca ZSSS je pravilnik o financiranju in finančno-materialnem poslovanju sprejela šele junija 2002. Sistem financiranja, ki ga je določil pravilnik, temelji na statutarji opredelitvi, da so člani Zveze sindikati dejavnosti, ki so posledično tudi financerji Zveze in njenih območnih organizacij. Večletni neuspešni poskusi dogovarjanja in usklajevanja med sindikati, kako urediti financiranje Zveze in njenih območnih organizacij so pokazali, da med njimi obstajajo različni pogledi, predvsem glede delovanja in financiranja območnih organizacij. Razvoj in različni načini delovanja posameznih sindikatov, članov ZSSS, upošteva tudi okolje, v katerem delujejo, so v teh letih pokazali tudi njihove različne potrebe pri zagotavljanju nekaterih storitev za njihove člane. Te različnosti je pravilnik uredil z različnimi možnimi načini financiranja območnih organizacij. Dokler se je pri oblikovanju pravilnika to dejstvo zanikalo in se je vztrajalo pri ureditvi po sistemu "vsi smo enaki", ni bilo prav nobene možnosti za njegov sprejem.

Negativne spremembe v strukturi in številu članov sindikatov, ki plačujejo članarino, so v teh letih pomenile tudi manj denarja na vseh ravneh in v vseh oblikah sindikalne organiziranosti. Analize izvajanja novega finančnega pravilnika so pokazale, da nekatere območne organizacije ZSSS tudi po njegovem sprejemu ne morejo pokrivati svojih odhodkov s prihodki iz naslova sindikalne članarine. Pripravljenosti sindikatov, članov ZSSS, da bi v sistemu financiranja zagotovili višji delež sindikalne članarine za delovanje območnih organizacij, pa ni bilo. S problemom zmanjševanja števila članov, ki plačujejo sindikalno članarino, so se v tem

Povprečno trajanje stavk v urah v Sloveniji 1998-2002

obdobju srečevali tudi mnogi sindikati v razvitem delu Evrope. Ti so se temu prilagajali z racionalizacijo svoje organiziranosti, vključno z zmanjševanjem števila zaposlenih, obenem pa so tudi iskali nove, sodobnejše, aktualnim razmeram ustrezne načine svojega delovanja. Tudi v ZSSS smo in bomo tudi v prihodnje morali prilagajati načine delovanja izzivom sodobnega časa, ki bodo ustrezali novim potrebam sedanjega in bodočega sindikalnega članstva. Povečanje števila članov sindikatov najbolj krepi organizacijsko moč posameznih sindikatov in s tem njihovo skupno moč v ZSSS, obenem pa se na ta način najlažje ureja tudi financiranje. Sicer se rešitve iščejo v zmeraj novih zahtevah po spremembah delitvenih razmerij sindikalne članarine, za kar pa praviloma ni soglasja pri sindikatih, članih ZSSS.

Le urejeno financiranje bo omogočilo vzpostavitev sodobnega informacijskega sistema, zaposlovanje in usposabljanje strokovnih kadrov in s tem nadaljnje utrjevanje ZSSS kot največje in najmočnejše sindikalne organizacije v Sloveniji.